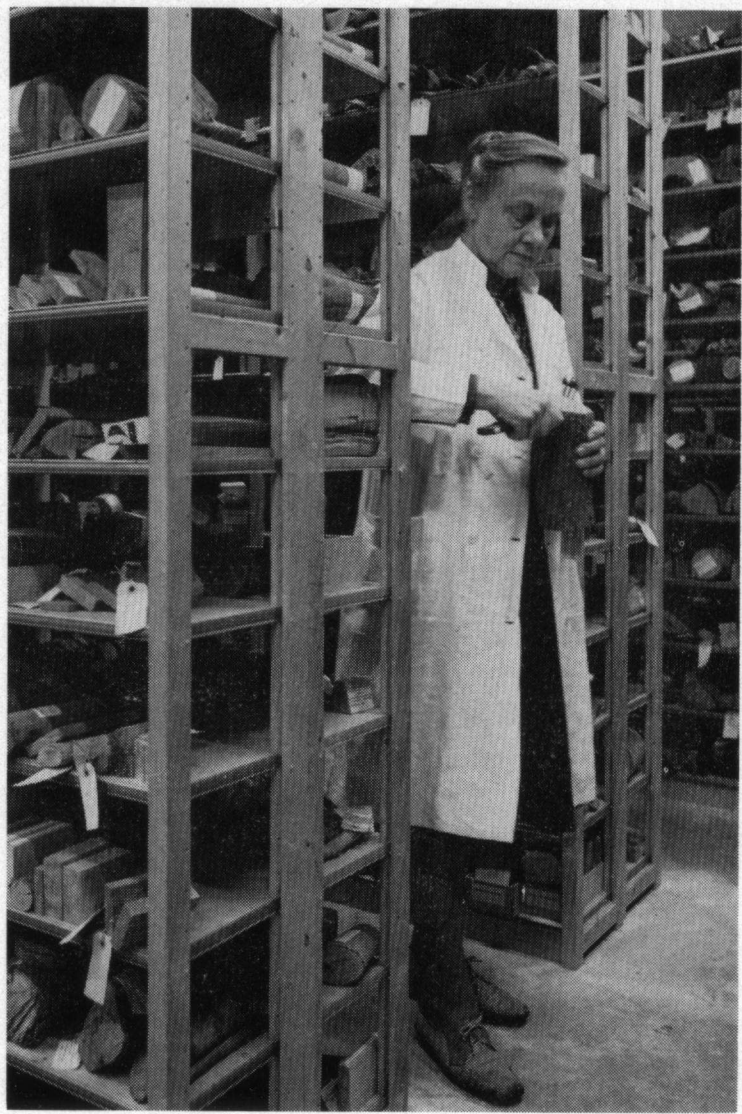

BIJ HET AFSCHEID VAN

Dr. A. M. W. MENNEGA

Dr. A. M. W. MENEGA
in de houtcollectie van het Instituut voor
Systematische Plantkunde

BIJ HET AFSCHIED VAN DR. A. M. W. MENNEGA

Alberta Maria Wilhelmina Mennega — Bep voor haar vele vriendinnen en vrienden — werd op 14 augustus 1912 geboren in Nijmegen waar ze ook haar jeugd doorbracht. Zij doorliep daar de lagere school en de Gemeentelijke H.B.S. met 6-jarige cursus. Op 13 juli 1929 legde zij het examen H.B.S. B af waarna zij zich in hetzelfde jaar liet inschrijven als studente in de Biologie aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Dat het Biologie werd was niet verwonderlijk: zij had een open oog en oor voor de toen nog zoveel rijkere natuur van de omgeving van haar geboortestad. Reeds op jeugdige leeftijd tuinierde ze met enthousiasme, een enthousiasme dat ze tot de huidige dag behouden heeft getuige de fraaie tuinaanleg rond haar mooie huis in Bilthoven. Haar ouders stimuleerden haar liefde voor de natuur, niet in het minst op de vele reizen die ze met haar maakten in Nederland en de naburige landen. Deze reizen hebben diepe indruk op haar gemaakt: ze kan er nog steeds smakelijk over vertellen.

Als jong studente in de Biologie was ze in haar eerste jaar — één van de jongsten van haar jaar — een wat stille figuur maar geleidelijk werd ze binnen het biologenjaar 1929 een zeer gewaardeerde bindende kracht, vooral door haar hulpvaardigheid en grote belangstelling in het wel en wee van haar jaargenoten. Ze woonde toen in het huis van de zangpedagoge mevrouw Jeannette Molsbergen — tante Mols voor haar huisgenoten — waar generaties van meisjesstudenten een gezellig tehuis vonden.

Op 7 juli 1932, aan het einde van haar derde studiejaar, werd het kandidaatsexamen k afgelegd. Dat was toen een nieuw kandidaatsexamen: dat studiejaar was een wijziging van het academisch statuut van kracht geworden. Voor de toenmalige biologen betekende het dat er, in plaats van de tot 1931/32 bestaande mogelijkheid tot keuze tussen twee kandidaatsexamens, i (plantkunde en dierkunde met natuurkunde en scheikunde) en j (plantkunde en dierkunde met geologie) slechts één mogelijkheid gekomen was: plantkunde en dierkunde met natuurkunde, scheikunde en geologie, enigszins een verzwaring.

Het praktisch werk voor het doktoraalexamen werd verricht in twee laboratoria; het Laboratorium voor Vergelijkende Physiologie dat onder de stimulerende leiding stond van de hoogleraar H. J. Jordan, en het Botanisch Museum en Herbarium waar zij haar belangstelling voor planten kon bevredigen onder leiding van professor A. A. Pulle. Het hoofdaccent lag op de studie bij Jordan waar haar belangstelling vooral gericht was op problemen van de spijsvertering in de afdeling onder leiding van de konservator H. J. Vonk. (Uit deze afdeling is het latere Laboratorium voor Scheikundige Dierfysiologie voortgekomen met Vonk als eerste hoogleraar). Jordan en Vonk waardeerden haar intelligentie, enthousiasme, werkkraft en doorzettingsvermogen zo zeer dat zij haar met ingang van 1 september 1935 een assistentsplaats aangeboden die ze bezette tot 1 januari 1937.

Ook op het Botanisch Museum en Herbarium waren deze eigenschappen opgevallen en Pulle en zijn konservator J. Lanjouw keurden haar waardig om mee te werken aan de Flora van Suriname, een grote eer bij de toen-

malige Plantensystematiek. Haar werd opgedragen de familie Proteaceae te bewerken voor de Flora. Dat bracht ze tot een goed einde want haar manuscript werd gepubliceerd wat lang niet met alle manuscripten gebeurde. In die tijd beschreef zij haar eerste nieuwe soort, die zij in haar eerste publikatie (1933) ten doop hield als *Roupala pullei* Mennega.

Het doktoraalexamen met hoofdvak Dierkunde en bijvakken Plantkunde en Vergelijkende Physiologie werd op 20 december 1934 afgelegd. Toen was het nog niet zo de gewoonte om Drs. of Dra. voor je naam te zetten en je daarmee als afgestudeerd te beschouwen. Afgestudeerd was men pas als men gepromoveerd was en eerst dan was het mogelijk een baan te krijgen, zeker in die tijd, de periode van de economische crisis in de dertiger jaren.

Bep verrichtte haar promotieonderzoek op het Laboratorium voor Vergelijkende Physiologie onder de supervisie van Vonk. Op 27 juni 1938 promoveerde zij aan de Rijksuniversiteit te Utrecht tot doctor in de wis- en natuurkunde op proefschrift „Waterstofionenconcentratie en vertering in de maag van eenige Vertebraten”, een boekje van 73 pagina's waarbij 8 stellingen gevoegd waren. Promotor was H. J. Jordan.

En toen was zij afgestudeerd biologe, dierfysioloog. Reeds voor haar promotie vond ze een werkkring als bioloog bij Organon, waar ze op 14 november 1937 in dienst trad, in Oss waar ze zich toen vestigde. Als in feite farmakologe vond ze daar prettig, interessant werk en een nieuwe kenniskring waaruit een aantal blijvende vriendschappen voortkwam.

In Oss bracht ze de oorlogsjaren door en maakte in september 1944 de bevrijding van Zuid-Nederland mee. Het zou nog tot mei 1945 duren voor geheel Nederland bevrijd en herenigd werd en in die tijd waren de zuidelijke provincies, waarin het normale leven zijn heropbouw weer begon, geïsoleerd van het nog steeds bezette deel boven de rivieren dat de hongerwinter inging. In het bevrijde zuiden werd gepoogd een voorlopig universitair onderwijs te geven en daarbij werd Dr. Mennega als docente ingeschakeld. Misschien kwam het door het contact met dit pionierend en improviserend academisch onderwijs dat ze kort na de bevrijding van geheel Nederland de wens uitte om nog eens van werkkring te veranderen en aan een universiteit verbonden te worden.

Ondertussen worstelde haar oude Utrechtse Universiteit met de problemen van heropbouw en ongekende aantallen aankomende studenten, en met het inhalen van de door de stilstand in de oorlog ontstane wetenschappelijke achterstand. In het Botanisch Museum en Herbarium, dat toen Instituut voor Systematische Plantkunde ging heten, werden nieuwe projecten aangepakt. Wat betreft het onderzoek van de Surinaamse flora drong het besef door dat de anatomische kenmerken verwaarloosd waren en dat het met de anatomie samenhangende aspect van de bomen aanvullende en soms uitkomst brengende systematische kenmerken opleverde. Daarbij kwam nog dat zich een neotropische vegetatiekunde ontwikkelde die voor het probleem stond steriele houtige plantendelen te moeten identificeren. Daarbij moest dus de anatomie te hulp komen. Pulle en Lanjouw besloten daarom dat er aan het Instituut een houtanatomische afdeling moest worden opge-

bouwd die deze problematiek ter hand zou nemen en naast basaal anatomisch onderzoek dienstverlenend zou kunnen werken in die gevallen waarin steriel materiaal op naam gebracht moest worden. Er moest dus iemand aan de staf verbonden worden die zich hiermee zou kunnen en willen belasten, en de gedachte kwam op om Dr. Mennega te polsen of zij genegen zou zijn deze taak op zich te nemen. Na rijp beraad nam zij dit vererende aanbod aan, wel wetende dat het een volledige verandering in haar leven, denken en werken met zich mee zou brengen.

Zo kwam ze terug in Utrecht en werd toch nog botanica. Met ingang van 1 januari 1946 werd ze benoemd tot assistent. Ze kreeg in het oude instituut een tochtige zolderkamer als werkvertrek, aanvankelijk ook tevens als opslagruimte voor houtmonsters; hiervoor werd later de ernaastgelegen zolder ook in gebruik genomen. Eigenlijk onder uiterst primitieve omstandigheden en aanvankelijk vrijwel zonder literatuur en zonder behoorlijke uitrusting begon ze met enthousiasme en volharding de opbouw van wat haar levenswerk zou worden. Nadat er bijgebouwd was in de hortus omdat er beslist een practicumzaal nodig was, kreeg ze in de nieuwe aanbouw een werkkamer en een grotere opslagruimte voor de groeiende kollektie houtmonsters. Ze werd in die tijd weer echt wetenschappelijk onderzoekster en lid van de *civitas academicae* en dit laatste vatte ze ook zeer serieus op omdat zij duidelijk beseftte dat het aandeel van de wetenschappelijke staf meer was dan hulpkracht bij de opleiding van studenten. Ze voelde zich medeverantwoordelijk voor de biologie en meer speciaal de botanie in Utrecht en Nederland en wenste deze verantwoordelijkheid ook te dragen.

Ze bekleedde naast haar wetenschappelijk pionierswerk tal van functies: zo was ze 1e sekretaris van de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging, lid en sekretaris van de redactie van het Vakblad voor Biologen, en bestuurslid-sekretaris van de Vereniging voor de Wetenschappelijke Staf aan de Utrechtse Universiteit, „Natura”. Als sekretaris van de redactie van het Vakblad stelde ze de in 1950 uitgegeven „Lijst van Nederlandse Biologen, Biologische Instituten en Verenigingen” samen, een 120 pagina's tellend boekwerkje. Met deze uitermate nuttige publikatie heeft ze de Nederlandse biologengemeenschap een enorme dienst bewezen. Eerst zeer onlangs, in 1976, werd het aangedurfd en financieel mogelijk gemaakt een nieuwe lijst te publiceren. Dr. Mennega's lijst van 1950 stelde zelden teleur, heeft jarenlang nuttige diensten bewezen en riep gevoelens van dankbaarheid en bewondering op, ook wegens de vele (vrije) tijd die erin gestoken was.

Daarnaast voelde ze aan dat de vrouw haar gelijke rechten en plichten ook in het academisch onderwijs en wetenschappelijk onderzoek nog voor een belangrijk deel moest veroveren en verdedigen. Ze werd actief lid van de Vereniging van Vrouwen met Academische Opleiding (VVAO) en in dat verband zag ze ook kans haar oude reislust en belangstelling voor andere werelden en volken te bevredigen. Ze nam regelmatig deel aan de internationale kongressen van deze organisatie, die altijd een mogelijkheid ziet ze te houden in veraf gelegen interessante landen. Zo bezocht ze in dat verband o.a. Mexico, Japan, China, India en Australië.

Ondertussen doorliep ze het gebruikelijke rangenstelsel: 1 januari 1948 hoofdassistent, 1 januari 1954 wetenschappelijk ambtenaar 1e klas; 1 januari 1959 wetenschappelijk hoofdambtenaar; 1 januari 1965 wetenschappelijk hoofdmedewerker. In die periode is wel eens getracht haar te bewegen een functie te aanvaarden die men nu rangschikt onder het begrip kroondocent; men vroeg haar b.v. lektor in de plantenanatomie te worden.

Maar dat heeft ze steeds van de hand gewezen hoewel ze een voortreffelijk docente bleek. Ze vond het altijd erg prettig als eens een student onder haar leiding een anatomisch onderwerp kwam bewerken en de begeleiding van zo'n student vatte ze zeer serieus op. Het kostte haar veel tijd maar dat had ze er voor over want als het een intelligente student was, werden zowel student als docente beloond met de fraaie resultaten. Grote massa's studenten, die ze kollege en practicum zou moeten geven, trokken haar echter niet aan. In de toenmalige derde-jaars kursussen bijzondere plantkunde konden de studenten zich de laatste kursusweek wijden aan een keuzeonderwerp uit de onderzoeksgebieden van het instituut en het werken met, en begeleiden van, zo'n klein en enthousiast groepje vond ze bijzonder prettig.

Het lukte haar een intensieve en goede samenwerking te bereiken met haar kollega's-systematici ook al omdat haar interesse zich niet beperkte tot uitsluitend de anatomische kenmerken en eigenschappen van een in onderzoek zijnde plantenfamilie. Ze verdiepte zich dan eveneens in de „klassieke" systematiek van het betreffende taxon.

In 1963 ontstond het indrukwekkende „Bomenboek voor Suriname, Herkenning van Surinaamse houtsoorten aan hout en vegetatieve kenmerken", door J. C. Lindeman en A. M. W. Mennega, een standaardwerk van 312 pagina's, verlucht met 96 platen en 96 foto's. In de determinatiesleutels in dit werk wordt speciaal gebruik gemaakt van vegetatieve kenmerken; de determinatiesleutel voor het hout is vooral gebaseerd op loep-kenmerken. Vooral in de beginperiode van haar plantenanatomische werkzaamheden heeft Dr. Mennega getracht, met het oog op de praktijk van bosbouw en houtexploitatie, die kenmerken van het Surinaamse hout naar voren te halen die zichtbaar zijn met behulp van een zakloep, d.w.z. bij een vergroting van plm. 10 x. In haar latere werk, dat minder gericht was op de praktijk maar veel meer vergelijkend anatomisch-systematisch georiënteerd, raakte dit aspect wat op de achtergrond omdat bleek dat met deze werkwijze een identifikatie op soortsniveau veelal niet of nauwelijks mogelijk was en dat op deze wijze de alleen mikroskopisch zichtbare maar dikwijls voor het trekken van systematische en verwantschapskonklusies belangrijke kenmerken van xyleem- en phloemelementen er niet uitsprongen.

Belangrijk is ook dat het anatomisch werk zich niet beperkte tot het secundaire hout maar dat ook het phloem en de lagen daarbuiten in het onderzoek en de beschrijvingen aan hun trekken kwamen. Er valt dus in haar werk, in de glorieuze dertig jaren tussen 1946 en 1977 een evolutie en voortdurende verdieping te konstateren. Vastgesteld mag worden dat zij, op bescheiden en wetenschappelijk-voorzichtige wijze een school gesticht

heeft die zowel in Nederland als daarbuiten een goede naam verworven heeft. In Utrecht ontstond, binnen het Instituut voor Systematische Plantkunde, de afdeling Systematische Houtanatomie. Dr. Mennega werd het hoofd van deze afdeling waarin momenteel nog twee wetenschappelijke medewerkers en een analist werkzaam zijn. De afdeling verricht uiteraard eigen wetenschappelijk onderzoek met systematisch-anatomische probleemstellingen maar heeft bovendien grote verdienste voor en grote invloed op het plantensystematisch onderzoek van Suriname, het monografisch-fytotaxonomisch onderzoek, en het neotropisch vegetatiekundig onderzoek uitgevoerd in het Utrechtse Instituut voor Systematische Plantkunde. En de inmiddels ontstane Vakgroep Palaeobotanie en Palynologie maakt ook een dankbaar gebruik van de know-how die opgeslagen is in haar afdeling. Haar interesse en haar hulpvaardigheid werken daarbij uitermate stimulerend.

In nationaal verband knoopte ze nauwe contacten aan met andere universitaire en buitenuniversitaire centra die zich met planten-anatomie bezighouden. Ze had een werkzaam aandeel in de oprichting van de Commissie voor de Plantenmorfologie en de Plantenanatomie van de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging, waarin ze besturende functies vervulde, nog steeds een stuwende kracht is, waarvan ze geen bijeenkomst overslaat en dikwijls op de sprekerslijst vermeld staat.

Internationale botanische congressen en symposia over anatomische en morfologische onderwerpen werden echter eveneens zoveel mogelijk bijgewoond, waardoor ze voor de ontwikkeling en ontplooiing van haar afdeling belangrijke contacten kon leggen. Ze stelde zich door persoonlijke bezoeken en stages op de hoogte van de werkwijzen en werkprogramma's en van de gebruikte technieken en apparatuur in op haar gebied werkende buitenlandse instituten. Haar aanstekelijk enthousiasme voor haar specialisme wordt door buitenlandse collega's bijzonder gewaardeerd en ook het werk in haar afdeling uitgevoerd en haar eigen werk verwierven internationaal grote waardering.

Van haar wetenschappelijke activiteiten verdient het onderzoek van de flora van Suriname — het „Bomenboek” werd hiervóór al gememoreerd — wel een extra vermelding. Ze bepaalde zich, nauwbetrokken bij het Suriname-projekt van het Instituut voor Systematische Plantkunde — het uitgeven van de Flora van Suriname — niet tot de anatomische aspecten maar ontwikkelde zich tot een specialiste op het gebied van de flora van Guiana en daarvan uiteraard vooral de houtige planten. Haar anatomisch onderzoek noodzaakte haar n.l. dikwijls diep te graven in de taxonomische problemen en daartoe moest ze dan tal van grote herbaria in het buitenland bezoeken. Dikwijls was het dan gewenst of noodzakelijk om ook de niet in Suriname maar elders in tropisch Zuid- en Centraal-Amerika voorkomende soorten in het onderzoek te betrekken en ze onttrok zich daar niet aan.

In vele gevallen had haar onderzoek dan ook een monografisch karakter. Uiteraard bezocht ze Suriname enige malen en maakte daar lange tochten in het binnenland onder bepaald niet gemakkelijke omstandigheden. Ze

kwam dan terug met een kostbare lading houtmonsters en herbariumexemplaren, zeer zorgvuldig verzameld en van nauwkeurige aantekeningen voorzien. Eenmaal trof haar bij zo'n gelegenheid een onaangenaam ongeluk waarbij ze door een ongelukkige val haar gezicht ernstig verwondde. Gelukkig is dat toen weer helemaal in orde gekomen.

Met een aantal anderen — maar zij was de stuwende kracht — kwam zij tot het besef dat ook niet-wetenschappelijk werkende botanici, belangstellende leken en liefhebbers van de wilde flora, in staat gesteld moesten worden om iets te weten te komen over de in het wild groeiende planten van het land waar ze wonen, werken en hun vrije tijd doorbrengen. Toen door de konstruktie van wegen en bruggen Suriname meer en meer opengelegd werd, werd deze behoefte steeds sterker gevoeld. Onder haar redactie en met medewerking van J. G. Wessels Boer, W. H. A. Hekking en J. P. Schulz verscheen, met financiële steun van het Van Eedenfonds, in 1976 in Paramaribo de Surinaamse Wandelflora in twee deeltjes, onder de titel „Fa joe kan tak' mi no moi” (Hoe kun je nu zeggen dat ik niet mooi ben), Natuurgids Serie B No. 4 Stinasu. Dit werkje dat zijn weg in Suriname al begint te vinden, telt totaal 293 pagina's. Behalve een voorwoord, inleiding en registers van gebruikte termen en plantennamen, bevat het een lezenswaardig en begrijpelijk geschreven hoofdstuk over systematiek, vorm en bouw van planten in het algemeen, verduidelijkt door figuren, en dan de hoofdmoot: de beschrijving van de meer algemene en meest opvallende planten van het bewoonde of voor iedereen bereikbare deel van Suriname. Soorten die uitsluitend voorkomen in het alleen voor speciale expedities toegankelijke deel van het binnenland zijn niet opgenomen. Het boekje is geïllustreerd met duidelijke tekeningen van de plant, vaak nog voorzien van detailschetsjes, en een aantal foto's. Het bevat geen determinersleutels: de soorten moeten herkend worden door het vergelijken van de afbeeldingen en het lezen van de beschrijvingen.

Dr. Mennega heeft met het redigeren en uitgeven van dit werkje niet alleen ons verrijkt met een nuttig en handig boekje, maar ook een brug geslagen tussen de wetenschappelijk werkende botanici en de natuurliefhebbers in Suriname. Ook voor de Surinaamse scholen zal het boekje ongetwijfeld waardevol zijn.

En nu heeft Dr. Mennega, terwijl ze nog volop in haar wetenschappelijk werk en haar onderwijstaak staat, de leeftijd bereikt waarop ze moet gehoorzamen aan de onverbidde wet die haar met pensioen zendt. Wij zijn er van overtuigd dat dit niet het einde betekent van haar wetenschappelijke activiteiten die ze met zoveel liefde bedrijft. We mogen haar hier gelukwensen met alles wat zij in haar loopbaan bereikt en tot stand gebracht heeft. Maar ook mogen we haar gelukwensen omdat ze nu, ontlast van de soms frustrerende beslommeringen die het huidige academische bestel met zich mee brengt, en niet meer belemmerd door verantwoordelijkheid voor haar vakgroep en afdeling, ongestoord zal kunnen werken, reizen, botaniseren en tuinieren, en zich wat meer zal kunnen wijden aan haar grote vriendenkring die haar zo waardeert.

F. P. J.

LIJST VAN PUBLICATIES

- Mennega, A. M. W. 1933. Proteaceae in A. Pulle, *Novitates Taxonomicae I*, Rec. Trav. Bot. Neerl. XXX: 179.
- Mennega, A. M. W. 1934. Proteaceae. Flora of Suriname Vol. I: 154-157.
- Mennega, A. M. W. 1938. Waterstofionenconcentratie en vertering in de maag van eenige vertebraten.
Diss. 74 pag., Utrecht.
- Mennega, A. M. W. 1948. Suriname timbers I. Guttiferae, Vochysiaceae, Anacardiaceae, Icacinaceae. Nat. Wet. Studiekring v. Suriname en Curaçao, Utrecht. Uitg. 3. 59 pag., 8 pl.
- Mennega, A. M. W. 1950. Lijst van Nederlandse biologen, biologische instituten en verenigingen.
Uitg. Vakblad v. Biologen, Amsterdam.
- Lindeman, J. C. & A. M. W. Mennega. 1963. Bomenboek voor Suriname. Herkenning van Surinaamse houtsoorten aan hout en vegetatieve kenmerken.
Uitgave Dienst 's Lands Bosbeheer Suriname-Paramaribo.
Kemink en Zoon, Utrecht. 312 pag., 96 pl., 96 foto's.
- Mennega, A. M. W. 1966. A new species of *Roupala* (Proteaceae) in Suriname.
Kon. Ned. Akad. Wet. Proc. Ser. C 69, 3: 334-335.
- Mennega, A. M. W. 1966. Wood anatomy of the genus *Euplassa* and its relation to other Proteaceae of the Guianas and Brazil.
Acta Bot. Neerl. 15: 117-129.
- Mennega, A. M. W. 1968. On two new species and one new variety of *Dicranostyles* (Convolvulaceae) collected in the Guianas and Amazonia.
Kon. Ned. Akad. Wet. Proc. Ser. C. 71, 5: 550-557.

- Mennega, A. M. W. 1968. in: Lanjouw, J. (ed.). Celastrales, Casuarinales, Hamamelidales, Coriariales, Ebenales, Rhamnales.
Compendium van de Pteridophyta en Spermatophyta. p. 1-342. Academische Paperback. Oosthoek, Utrecht.
- Mennega, A. M. W. 1969. The wood structure of *Dicranostyles* (Convolvulaceae).
Acta Bot. Neerl. 18: 173-179.
- Baas, P. & A. M. W. Mennega. 1970. On the retirement of Charles Russell Metcalfe O.B.E.
Taxon 19: 85-87.
- Mennega, A. M. W. 1972. Wood structure of the genus *Talisia* (Sapindaceae).
Acta Bot. Neerl. 21: 578-586.
- Mennega, A. M. W. & S. M. Jutte. 1972. „Soft-rot” in a wood sample of *Dicranostyles*: a rectification.
Acta Bot. Neerl. 21 : 343-345.
- Laming, P. B. & A. M. W. Mennega. 1972. Verklarende woordenlijst van in de houtanatomie gebruikte termen.
Houtinstituut T.N.O. 68 pag.
- Mennega, A. M. W. 1972. A Survey of the Wood Anatomy of the New World Hippocrateaceae. in: A. K. M. Ghouse and M. Yunus (ed.): Research trends in plant anatomy. pag. 61-72. Tata McGraw-Hill, Bombay-New Dehli.
- Donselaar, J. van. 1972. *Aspidosperma helstonei* (Apocynaceae), a new species from Surinam. Waarin opgenomen beschrijving van het sec. xyleem door A. M. W. Mennega.
Acta Bot. Neerl. 21: 253-256.
- Mennega, A. M. W. 1973. An unusual type of parenchyma strand occurring in the wood of *Cedrelinga catenaeformis* Ducke (Mimosaceae).
I.A.W.A. Bulletin 1973/1: 3-5.
- Mennega, A. M. W. 1975. On unusual wood structure in Scrophulariaceae.
Acta Bot. Neerl. 24: 253-254.

- Mennega, A. M. W. 1976. Changes in the identification of herbarium vouchers of wood samples of the Stahel collection (Suriname).
I.A.W.A.-Bulletin 1976/1: 16.
- Mennega, A. M. W. (ed.) 1976. Fa joe kan tak' mi no moi. Surinaamse wandelflora.
Natuurgids Stinasu, Paramaribo. 293 pag.
- Mennega, A. M. W. & M. Lanzing-Vinkenburg. 1977. On the wood anatomy of the „Olmedieae” (Moraceae) and the position of the genus *Olmedia* R. et P.
Acta Bot. Neerl. 26: 1-27.
- Mennega, A. M. W. 1977. Stem structure of Menispermaceae of the New World.
J. Arn. Arboretum (in press).
- Welle B. J. H. ter & A. M. W. Mennega. 1977. Macro-styloids in the secondary xylem of the genus *Henriettea* (Fam. Melastomataceae).
I.A.W.A.-Bulletin 1977/3.